

GRÄNSÄLVSKOMMISSIONENS YTTRANDE GÄLLANDE GRUVTILLSTÅNDSANSÖKAN FÖR HANNUKAINEN JÄRNGRUVA

Finsk-svenska gränsälvscommissionen har i tidigare skeden gett följande yttranden kopplade till Hannukainen järngruva:

[Järnmalmgruvan Hannukainens MKB 2011-04-26](#)

[Yttrande om Northlands Hannukainen gruva MKB 2013-11-25](#)

[Yttrande om gruvdistriktsansökan till Tukes 2014-02-07](#)

[Yttrande om Hannukainen gruva bearbetningskoncession i Kolari kommun 2016-06-01](#)

[Yttrande om förslag till Hannukainen gruvområde delgeneralplan i Kolari kommun 2017-03-28](#)

[Yttrande om Rautuvaara och Hannukainen gruvindustrimrådets delgeneralplan 2018-05-25](#)

[Yttrande om Hannukainen gruva tillståndsansökan enligt miljö- och vattenlagen 2019-02-22](#)

Utöver det som har framförts i yttrandena konstaterar gränsälvscommissionen följande:

Bruk av kemikalier

I ansökan framkommer att det skall användas flotationskemikalier, s.k. xantater i anrikningsprocessen (ca 3705t/år). Kemikalierna i fråga är känt giftiga för vattenlevande organismer även i små koncentrationer. I kallt klimat sönderfaller xantaterna långsammare, vilket kräver långa lagringstider och således stora klarningsdammar. I tillståndsansökan förblir det oklart hur nedbrytning av xantaterna har bedömts och hur kemikalierna i fråga skall hanteras, vilket försvårar bedömning av riskerna.

Kommissionen betonar att samtidigt planerar Kaunis Iron en expansion av gruvverksamheten i Pajala, som skulle innebära användandet av betydliga mängder xantater. Sett ur ett helhetsperspektiv kan de sammanlagda mängderna xantater utgöra en potentiell risk för Torne- och Muonio älvars fiskbestånd och dess ekosystem.

Påverkan på den hotade havsöringens livsförutsättningar

I ansökans sammanfattning konstateras:

”Äkäsjokis vattendrag är et väldigt betydelsefullt reproduktionsområde för hotade havsöringen. Projektet har skadlig påverkan på närliggande vattendrag till gruvan och Muonio älv i form av belastning på vattenstatusen, minskat flöde samt förluster eller försvagning av havsöringens förökningsområden.”

I sammanfattningen konstateras även att den negativa påverkan skulle kunna kompenseras med årliga fiskevårdsavgifter.

Den bedömda livslängden för gruvan är 20 år. Gränsälvscommissionen lyfter med försiktighetsprincipen som stöd vikten att bevara livsförutsättningarna för Torne älvs havsöring. Kommissionen konstaterar att säkrandet av fiskens livsförutsättningar är viktigt så att bestånden är livskraftiga även under kommande generationers livstid. Således behöver de samhällsekonomiska nyttorna noggrant vägas mot möjliga förluster eller andra skador mot fiskbestånden

Kommissionen konstaterar att det är oklart om det är möjligt att kompensera för skadlig påverkan mot Torne älvs hotade havsöring med hjälp av fiskevårdsavgifter. Kommissionen lyfter även betydelsen av Torne älvs lax både lokalt i gränsälvsområdet och den bredare betydelsen som sträcker sig till Östersjöns huvudbassäng. Bevarandet av bägge vandringsfiskarternas livskraft har ett intrinsiskt värde i sig.

Yttrandet har beretts av kommissionens tf. sekreterare Simja Lempinen. Kommissionen har godkänt yttrandet via e-post 18 augusti 2022 och yttrandet har sparats i ACTA diariehanteringssystem.

Finsk-svenska gränsälvscommissionen

FÖR KÄNNEDOM:
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Lapplands NTM-central